

## VII JORNADA D'ESTUDI I DEBAT, 28 DE MAIG DE 2008 Conclusions

En el desenvolupament de la Jornada d'enguany, se'ns ha presentat l'informe elaborat per un grup d'experts europeus sobre el perfil dels actors de robatoris d'arxius, quins motius els impulsen i quines mesures de seguretat s'han d'implantar en els centres d'arxius per conservar els documents segurs. La finalitat d'aquest informe és obtenir més informació dels robatoris i dels lladres, implementar les mesures de protecció amb la col·laboració dels professionals de seguretat i desenvolupar la cooperació amb altres països per recuperar els documents robats.

També, se'ns explica com moltes vegades l'espoli del patrimoni és una conseqüència per una banda, de la falta de consciència de la població en tan no valora aquest fet com a delictiu i no es denuncia, per una altra, l'augment de col·leccionistes, antiquaris i de persones amb poder econòmic important, sense escrúpols, interessades en adquirir objectes béns culturals.

En aquest sentit, és important que els cossos de seguretat oficials, per començar la investigació, obtinguin la màxima informació des del primer moment, sobre el robatori o destrucció de documents atès que per a ells és prioritari la recuperació de l'objecte.

De les ponències exposades i després d'haver escoltat les experiències i recomanacions dels membres de la taula rodona, es presenten de forma resumida els punts més destacats:

1. Les expectatives presentades a l'inici de la Jornada s'han assolit. La qualitat professional dels ponents i dels membres de la taula ha quedat palesa en les seves exposicions, i han respòs a les qüestions i resolt els dubtes relacionats amb la seguretat i la prevenció de robatoris en els centres d'arxiu.
2. En general, als assistents els ha agradat que professionals no arxivers ens transmetin coneixements i experiències relacionats amb una de les nostres principals responsabilitats: la seguretat dels documents.
3. El robatori i mal ús del patrimoni històric és la tercera font de tràfic i delinqüència després del de drogues i d'armes.
4. Tot i que ha quedat palès que hi ha casos de robatoris als centres d'arxiu, no existeixen denúncies ni incidències.
5. S'insisteix, en que si es dona el cas, es presenti la denúncia davant dels Mossos d'Esquadra i/o la Guàrdia Civil. Els dos cossos de seguretat compten en un grup especialitzat en delictes contra robatoris de patrimoni històric.
6. La institució de l'administració pública que tingui les competències en arxius ha d'estar assabentada d'aquests fets delictius.
7. Com més informació es reculli sobre casos de robatoris o mal ús de documents, més fàcil ens serà proposar mesures preventives de seguretat en els centres d'arxiu.
8. Des d'octubre de 2007 existeix a Barcelona una fiscalia de patrimoni històric que actua judicialment per resoldre els casos d'atacs contra el patrimoni

històric i més concretament en la destrucció o robatori de documents d'arxiu i biblioteques.

9. En els casos delictius contra el patrimoni, el desconeixement a l'hora de valorar els béns culturals impossibilita imputar sancions penals i responsabilitat civil.
10. És primordial identificar els documents essencials de l'arxiu per tal de protegir-los de manera especial. Per això, es recomana que un cop identificats, s'estableixin polítiques de preservació com la reproducció en un altre suport que faciliti a l'usuari l'accés fàcil i segur.
11. Els fons desorganitzats i no inventariats no han de ser consultables per part d'usuaris. Per tant es recomana tenir tots els fons inventariats. Tenir l'inventari de tots els fons és també la peça clau quan s'inicia una investigació en cas de robatori.
12. Els centres d'arxiu han de comptar amb els mitjans humans i econòmics necessaris per que es puguin establir mecanismes de prevenció i vigilància continua en les sales de consulta i dipòsits, així com unes normes d'accés a les instal·lacions tant per usuaris interns com externs.
13. La confiança i bona fe per part dels responsables dels arxius comporta moltes vegades que usuaris/investigadors "coneguts" o "habituals" tinguin més facilitat d'accés i al mateix temps, aprofitar l'ocasió i agafar o malmetre els documents.